

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP 1992

INNHOLDSFORTEGNELSE

STYRETS BERETNING.....	2
ETABLERING AV STIFTELSEN.....	2
STYRETS OG ADMINISTRASJONENS SAMMENSETNING OG AVHOLDTE	
MØTER	2
BIPRODUKTSITUASJONEN I NORGE	2
HOVEDLINJER I STIFTELSENS ARBEID.....	3
Ensilasjekonsentrat	3
Regionale samarbeidsløsninger basert på fiskeindustriens ønsker	3
Biprodukter som kastes til havs	4
Kraftfôravgift	4
Antibiotikaproblematikk	4
ANDRE SENTRALE FORHOLD OG HENDELSER I 1992.....	5
Nye krav fra veterinærmyndighetene	5
Prosjekter og seminarer	5
Samarbeid med offentlige organisasjoner.....	5
Husdyrslakteavfall i Nord-Norge	5
RUBIN'S FINANSIELLE SITUASJON.....	5
FRAMTIDIGE PRIORITERINGER OG BEHOV.....	6
Villfisk.....	6
Oppdrettsfisk.....	6
RESULTATREGNSKAP.....	7
BALANSE.....	8
REVISJONSBERETNING	9
VEDLEGG	10
VEDLEGG 1.....	10

STYRETS BERETNING

Etablering av Stiftelsen

Stiftelsen RUBIN ble formelt etablert den 1. januar 1992 etter en forutgående periode i 1991 da virksomheten ble styrt av et interimstyre.

Styrets og administrasjonens sammensetning og avholdte møter

Styret har i 1992 bestått av følgende personer utpekt av følgende organisasjoner:

Norske Fiskeoppdretteres Forening.....	Lars Liabø (formann)
med varamedlem	Knut Hjelt
Fiskeindustriens Landsforening.....	Jørn Henriksen (nestformann), (fra 1/8)
	(Øystein Jørgensen, inntil 1/8)
med varamedlem	Dagfinn Malnes
Norges Fiskarlag.....	Geir Rognan
med varamedlem	Per Arne Johansen
Fiskeridepartementet.....	Knut Sjaastad,
med varamedlem.	Kåre Julshamm
Miljøverndepartementet og NTNf.....	Terje Halmø
med varamedlem.	Tone Kaasa (Harold Leffertstraa, inntil 1/7)
Landbruksdepartementet og NLVF.....	Nils Ole Baalsrud
med varamedlem	Kjetil Hammes
Norges Fiskeriforskningsråd.....	Cato Næsfeldt
med varamedlem	Björg Ulsaker

Det har blitt ansatt ytterligere én person i administrasjonen som arbeider direkte i prosjekter. Dette er gjort på basis av erfaringer med en del av de eksterne prosjektene hvor det har vært ønskelig med en fastere forbindelse til administrasjonen. Dette har bedret prosjektenes målrettethet i forhold til stiftelsens mål og strategier.

Administrasjonen har bestått av:

Øistein Bækken, daglig leder
Sigrun Bekkevold, prosjektkoordinator
Trude Olafsen (fra 1. november), prosjektmedarbeider

Det ble avholdt 7 styremøter i 1992 hvorav ett telefonmøte.

Biproduksituasjonen i Norge

Stiftelsen har kartlagt biproduksituasjonen i Norge for 1991 med følgende hovedresultat:

Det ble produsert ca. **325.000 tonn biprodukter fra fisk**, hvorav ca. 50.000 tonn ble dumpet til havs og 10.000 tonn konservert ombord i den havgående flåten. Disse biprodukter har ikke medført noe miljøproblem. De resterende 260.000 tonn er spesifisert i tabellen nedenfor:

	Torskfisk	Sildefisk	Reker	Oppdrett	Totalt
Dumpet	48.000	0	27.000	14.000	89.000
Utnyttet	97.000	46.000	6.000	25.000	174.000
Totalt	145.000	46.000	33.000	39.000	263.000

Dette medfører at utnyttelsesgraden var ca. 65%, tilnærmet lik for villfisk og oppdrett når man ser bort fra det som kastes til havs.

Prognosene tilsier at biprodukter fra torske- og sildefisk er kraftig på vei opp. Samtidig er pelsdyrmarkedet på vei ned. Dette må forventes å skape problemer særlig i forbindelse med torskefisk, dersom man ikke klarer å utnytte alternative markeder.

Hovedlinjer i stiftelsens arbeid

Hovedsiktemålet med stiftelsens arbeid har vært å løse volumproblemet, og gjøre dette ved å lage fôr til store markeder. Dette har medført at prosjekter som sammenfaller med denne strategien, har blitt prioritert i forhold til andre prosjekter som kunne ha vært fornuftige å gjennomføre ut fra andre målsetninger.

Det har vært et siktemål å skape markeder med tilstrekkelig lønnsomhet til å dekke de kostnader som er forbundet med konservering, etc. og transport til markedene, dvs. å la lønnsomheten være motivasjonsfaktor for alle aktører istedet for å ta i bruk lovbaserte tvangstiltak som må bekostes av næringen.

Det har vært arbeidet både med markedsutvikling og utvikling av næringens evne til å ta vare på biproduktene. Man har også hjulpet biproduktindustrien med å utvikle seg, både med hensyn til nye prosesser, kvalitetsikring og analysemetodikk.

Ensilasjekonsentrat

Arbeidet med å åpne landbruksmarkedet for bruk av ensilasjekonsentrat i kraftfôrproduksjon, har pågått over flere år. Det er en rekke personer som har engasjert seg i denne forbindelse både før og etter at Stiftelsen RUBIN ble etablert. Det største RUBIN-prosjektet dreier seg om dette. Gjennom fôringsforsøk og samarbeid med landbruksmyndigheter og kraftfôrmøller, er det åpnet et meget stort marked for fiskeensilasjekonsentrat, og det er sannsynlig at det arbeid som nå utføres vil utvide både myndighetenes akseptgrenser og de økonomiske grensene ytterligere.

Flaskehalsen i denne måten å utnytte biproduktene på ligger nå ikke lenger på markedssiden, men den ligger hos produsenten av biprodukter. Det er idag en etterspørsel etter ensilasjekonsentrat, men det har vært et problem å få fiskeindustrien igang med produksjon av råensilasje.

Styret prioriterer på denne bakgrunn tiltak rettet mot avfallsprodusentene for å øke biproduktstrømmen inn i dette markedet og samtidig løse miljøproblemene som disse biprodukter skaper idag .

Regionale samarbeidsløsninger basert på fiskeindustriens ønsker

Når det gjelder etablering av organisasjon, infrastruktur, transportordninger, etc. for innsamling og omsetning av biprodukter fra fiskeindustri og oppdrettsnæring, har dette vært gjenstand for en inngående vurdering i Stiftelsen. I årsberetningen for 1991 ble også denne problemstilling presentert. I 1992 ble det besluttet å utprøve regionale eller på andre måter avgrensede samarbeidsløsninger i næringen. Det ble videre bestemt at man i denne forbindelse skulle basere seg på at næringen selv fikk mulighet til å styre utviklingen i sitt eget geografiske område, istedet for å overlate dette til andre aktører.

På denne bakgrunn har det blitt startet 2 regionale samarbeidsprosjekter, og det planlegges nå en aksjon for de 3 nordligste fylkene. Siktemålet med dette er å øke produksjonen av råensilasje i fiskeindustrien.

Biprodukter som kastes til havs

De biprodukter som kastes til havs, utenfor de kystnære farvann, betraktes ikke å representere noe miljømessig problem. På denne bakgrunn har Stiftelsen ikke prioritert utnyttelse av disse biprodukter. Strategien har vært den at man først etablerer lønnsomme ordninger for den landbaserte industrien, som i neste omgang kan utnyttes av fiskerne. Denne strategien er også i samsvar med fiskerinæringens syn.

Kraftfôravgift

Landbruksdepartementet har gjennom Statkorn avgiftsbelagt alle proteinholdige råvarer som inngår i kraftfôr til landbruket. Dette gjelder også fiskeensilasjekonsentrat. Imidlertid har de konkurrerende råvarer en forholdsvis høyere avgift enn biproduktene, slik at avgiftsordningen totalt sett er en fordel for biproduktene. Dette gjelder for biprodukter både fra landbrukssektoren og fra fiskerisektoren, og ordningen innebærer at landbruket bidrar økonomisk overfor begge sektorer.

På toppen av dette betaler Landbruksdepartementet et såkalt prisnedskrivningstilskudd på biprodukter i landbrukssektoren for å bidra ytterligere til løsning av miljøproblemene i egen sektor. Departementet har utvidet denne ordningen til også å gjelde oppdrettsnæringen, men overlater en eventuell generell subsidiering av fiskerisektoren til andre myndigheter.

Stiftelsen er av den mening at myndighetene bør innføre, iallfall midlertidig, en ordning i fiskerisektoren som tilsvarende den som gjelder for landbrukssektorens biprodukter. Dette vil kunne starte opp en utnyttelse av biprodukter som senere vil kunne bli mer lønnsom. Stiftelsen har gått inn for at Fiskeridepartementet etablerer en slik ordning. Dette vil kunne ha avgjørende innflytelse på om den virksomhet Stiftelsen har drevet skal få vesentlige praktiske resultater.

Antibiotikaproblematikk

Bruken av antibiotika er nå for øyeblikket på vei nedover i næringen. Dette skyldes flere faktorer, bl.a. innføring av sykdomsforebyggende driftsformer samt introduksjon av en ny og mer effektiv vaksine. Dette vil sannsynligvis føre til en vesentlig reduksjon av dødfiskmengden. Imidlertid må man likevel regne med at antibiotikaproblematikken fortsatt vil være den sentrale falskehalsen når det gjelder å utvikle økonomisk gode utnyttelsesmåter for biproduktene.

Det er et mål å bedre lønnsomheten for biproduktene for oppdrettsnæringen slik at i hvert fall enkelte biprodukter ikke lenger blir utgiftsposter for næringen og at man forøvrig oppnår en generell reduksjon av kostnadene. For å kunne oppnå dette må man få adgang til de best betalende markeder, noe som igjen krever en bedre styring av antibiotikaforholdene i næringen. Hittil har man betraktet slo fra slakteriene som fritt for antibiotika, siden konsumproduktet er blitt kontrollert. Derfor har man kunnet levere dette til landbruket.

Dødfisk fra oppdretter er imidlertid langt mer problematisk. Dette representerer en større kostnad for næringen og et vesentlig miljøproblem som må løses på en bedre måte.

Stiftelsens strategi har vært å bevirke til en bedre kildesortering for å få en størst mulig andel bestående av et rent produkt som kunne selges til et godt betalende marked, og en mindre andel antibiotikaavfall som man kunne forbrenne eller, om mulig, finne en bedre anvendelsesmåte for.

Stiftelsen har åpnet adgangen til forbrenning ved det kommunale forbrenningsanlegget i Ålesund. Kapasiteten er stor nok til å kunne dekke behovet, dersom man får etablert en effektiv kildesortering.

Etablering av en effektiv kildesorteing har imidlertid ikke lyktes ennå. Dette skyldes bl.a. at det, pga. faglig kompleksitet, ennå ikke har vært mulig å etablere en operativ analysetjeneste for biproduktindustrien. Uten en slik raskt rapporterende tjeneste, er det ikke mulig å etablere en vanntett kildesorteringsordning for næringen. Stiftelsen har imidlertid startet et prosjekt som har som mål å kunne etablere en slik tjeneste i løpet av 1993.

En alternativ mulighet som Stiftelsen undersøker, er om pelsdyr kan spise antibiotikaholdig ensilasje uten at det oppstår veterinærmedisinske eller miljømessige problemer.

Andre sentrale forhold og hendelser i 1992

Nye krav fra veterinærmyndighetene

Landbruksdepartementet har bestemt at biprodukter fra oppdrettsnæringen ikke kan benyttes til fôr i oppdrettsnæringen uten forutgående sterilisering. Dette betyr i praksis at man kan se bort fra lokal utnyttelse av oppdrettsavfall. Stiftelsen bearbeidet tidligere konsepter på dette området, men har nå lagt bort disse planene.

Prosjekter og seminarer

Det har vært utført, eller satt igang, tilsammen ca. 25 prosjekter til og med 1992. Det har blitt arrangert 2 RUBIN-seminarer, samt ett seminar om biprodukter på Norfishing hvor RUBIN deltok i planlegging og gjennomføring.

Samarbeid med offentlige organisasjoner

Stiftelsen blir benyttet som faglig instans av forskjellige myndighetsorganer. Dette gjelder bl.a. i forbindelse med behandling av søknader om offentlig støtte til investeringer.

Husdyrslakteavfall i Nord-Norge

Stiftelsen har satt igang et prosjekt som har som mål å skissere løsninger for noen av husdyrslakteriene i Nord-Norge med tanke på at de skal levere sitt avfall til gjenvinningsanlegget i Mosvik i Nord-Trøndelag.

RUBIN's finansielle situasjon

Oppdrettsnæringen har ikke vært istand til å innbetale sin planlagte andel av Stiftelsen's finansiering. Dette utgjør 3 mill. kroner av de 25 mill. kroner som er Stiftelsen's totale budsjett.

Til og med 1992 har dette ikke skapt praktiske konsekvenser for planlegging og gjennomføring av virksomheten. Det er imidlertid nå behov for klare tilsagn fra stifterne om hvordan denne situasjonen vil bli håndtert. Dersom de øvrige stifterne ønsker å øke sin finansiering, eller stille garantier, er det ønskelig å få dette klarlagt snarest slik at Stiftelsen kan igangsette den nødvendige virksomhet med tanke på fullføring og utbetaling av midlene i løpet av 1994.

Budsjettet for 1993 medfører en innbetaling fra stifterne (eksklusive NFF) på 5,8 mill. kroner. Dette gir rom for kun ca. 3,5 mill. kroner i ytterligere igangsettelse av virksomhet, da midlene også skal dekke kostnader til styre og administrasjon i både 1993 og 1994. En klargjøring fra stifterne vedrørende de resterende 3 mill. kroner, vil således kunne legge grunnlag for en vesentlig økning av virksomheten.

Framtidige prioriteringer og behov

De store prosjekter som er igang vil bli kjørt videre mot sine respektive mål. Når det gjelder igangsetting av ytterligere virksomhet vil tiltakene nedenfor bli prioritert.

Villfisk

Stiftelsen vil prioritere tiltak som har som mål å få fiskeindustrien til å utnytte det ensilasjemarked som er skapt i landbruket og som stadig økes. Det vil bli lagt vekt på samarbeidsordninger i fiskeindustrien som gir rasjonelle løsninger. Næringens organisasjoner vil bli trukket inn i gjennomføringen av de nødvendige tiltak, og det vil bli etablert prosjekter som skal hjelpe igang utviklingen i det enkelte fylke. De 3 nordligste fylker samt Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane vil bli prioritert.

Det vil bli forsøkt å finne alternative markeder for avskjær som kan erstatte pelsdyrmarkedet. Dette markedet er utsatt for sterke svingninger og er nå på vei nedover. Det internasjonale petfood-markedet er f.eks. langt mer stabilt, og kan tenkes å være interessert i stabile kvalitetsprodukter basert på avskjær. Et slikt produkt er imidlertid ressurskrevende å utvikle. På den annen side kan utvikling på dette området åpne veien for en videreutvikling av en konsumvare.

Biprodukter fra villfisk kan benyttes til våtfôr til oppdrettsfisk. Stiftelsen er iferd med å utvikle et slikt fôr. Et slikt konsept muliggjør lokal anvendelse av biproduktene uten belastende transportutgifter. Dette arbeid vil bli prioritert.

Rekeskall representerer en vesentlig mengde biprodukter, særlig for de 3 nordligste fylker. Det vil bli forsøkt å oppnå en større utnyttelsesgrad for dette biproduktet.

Oppdrettsfisk

Det vil bli lagt vekt på å få etablert en bedre styring av antibiotikaholdige biprodukter, for å øke andelen av medisinfri ensilasje og dermed et bedre betalende marked. For å oppnå dette, må det nødvendige kvalitetssikringsarbeid initieres i forskjellige geografiske regioner. Mulighetene for å skape samarbeidsprosjekter på dette området i næringen bedres etter hvert som næringen's økonomiske bæreevne er iferd med å øke.

Utvikling av alternative metoder for forsvarlig behandling av kadverøs eller antibiotikaholdig avfall, som også er rimelige økonomisk sett, vil bli prioritert. Her nevnes lokal kompostering og bruk av mikrobiologiske metoder for å bryte ned antibiotika. Sistnevnte er ressurskrevende å utvikle.

RESULTATREGNSKAP

	NOTE	1992	1991
INNTEKTER	1		
KOSTNADER VED VIRKSOMHETEN			
Generelle prosjekter		498.000	30.000
Kvalitet		790.000	50.000
Oppsamling, innsamling, transport		160.800	105.000
Føringsforsøk - markedsutvikling		843.000	67.335
Teknikk, prosess		1.316.400	161.345
Problemafval		953.150	299.306
Styret		272.138	376.170
Administrasjon		1.343.319	1.484.759
Sum kostnader		<u>6.176.807</u>	<u>2.553.915</u>
Renteinntekter		635.050	0
Rentekostnader		<u>26.592</u>	<u>0</u>
Netto finansposter		<u>608.458</u>	<u>0</u>
ÅRSRESULTAT		<u>-5.568.349</u>	<u>-2.553.915</u>
Ytterligere inngåtte kontrakter		4.648.000	0
OVERFØRT TIL BALANSEN:			
Virksomhet 1992		5.568.349	2.553.915
Ytterligere inngåtte kontrakter		<u>4.648.000</u>	<u>0</u>

NOTE 1: Innbetalte midler fra stifterne bokføres som egenkapital, og inntektføres derfor ikke i resultatregnskapet.

BALANSE

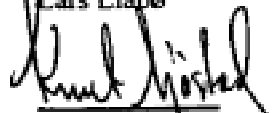
	1992	1991
EIENDELER		
Bankinskudd	8.081.997	0
Andre fordringer	9.692	5.469.001
Sum eiendeler	<u>8.091.689</u>	<u>5.469.001</u>
GJELD		
Kortsiktig gjeld		
Leverandørgjeld	351.860	0
Skyldig skattetrekk, folketrygdavgift,		
Påløpte kostnader	1.609.669	1.362.916
Ytterligere inngåtte kontrakter	4.648.000	0
Sum kortsiktig gjeld	<u>6.901.953</u>	<u>1.362.916</u>
Egenkapital		
Fiskeridepartementet	4.450.000	2.150.000
Norges Fiskarlag	2.000.000	1.000.000
Norske Fiskeoppdretteres Forening	10.000	10.000
Fiskerinæringens Landsforening	2.000.000	1.000.000
Miljøverndepartementet	3.000.000	2.000.000
NTNF	1.000.000	500.000
Landbruksdepartementet + NLVF	1.500.000	0
Innskutt kapital	<u>13.960.000</u>	<u>6.660.000</u>
Virksomhet 1991	-2.553.915	-2.553.915
Virksomhet 1992	-5.568.349	0
Ytterligere inngåtte kontrakter	-4.648.000	0
Sum EK	<u>1.189.736</u>	<u>4.106.085</u>
Sum gjeld og EK	<u>8.091.689</u>	<u>5.469.001</u>

Trondheim, den 23 april 1993

Lars Liabe

Jørn Henriksen

Knut Sjaastad

Terje Halme

Øystein Jørgensen

Geir Rognan

Nils Ole Baalsrud

Cato Næsfieldt

REVISJONSBERETNING

Coopers
& Lybrand

Coopers & Lybrand ANS
Coopers & Lybrand AS
Revisjon og rådgivning

Grånsvegen 1
N-7046 TRONDHEIM

Telefon 07 - 91 25 91
Telefax 07 - 91 24 26

Stiftelsen Rubin

Trondheim

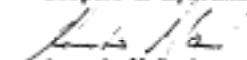
Vi har revidert årsoppgjøret for Stiftelsen Rubin for 1992. Årsoppgjøret, som består av styrets beretning, resultatregnskap og balanse er avgitt av stiftelsens styre.

Vår oppgave er å granske stiftelsens årsberetning, regnskaper og behandlingen av dens anliggender for øvrig.

Vi har utført revisjonen i henhold til gjeldende lover, forskrifter og god revisjonsskikk. Vi har gjennomført de revisjonshandlinger som vi har ansett nødvendige for å bekrefte at årsoppgjøret ikke inneholder vesentlige feil eller mangler. I samsvar med god revisjonsskikk har vi kontrollert utvalgte deler av grunnlagsmaterialet som underbygger regnskapspostene og vurdert de benyttede regnskapsprinsipper, swnt innhold og presentasjon av årsoppgjøret.

Etter vår mening er årsoppgjøret som viser et forbruk ved virksomheten i 1992 på kr. 5.568.349 samt ytterligere disponert ved inngåtte avtaler kr. 4.648.000, gjort opp i samsvar med stiftelsens vedtekter og god regnskapsskikk.

Trondheim, den 23.04.1993
Coopers & Lybrand AS

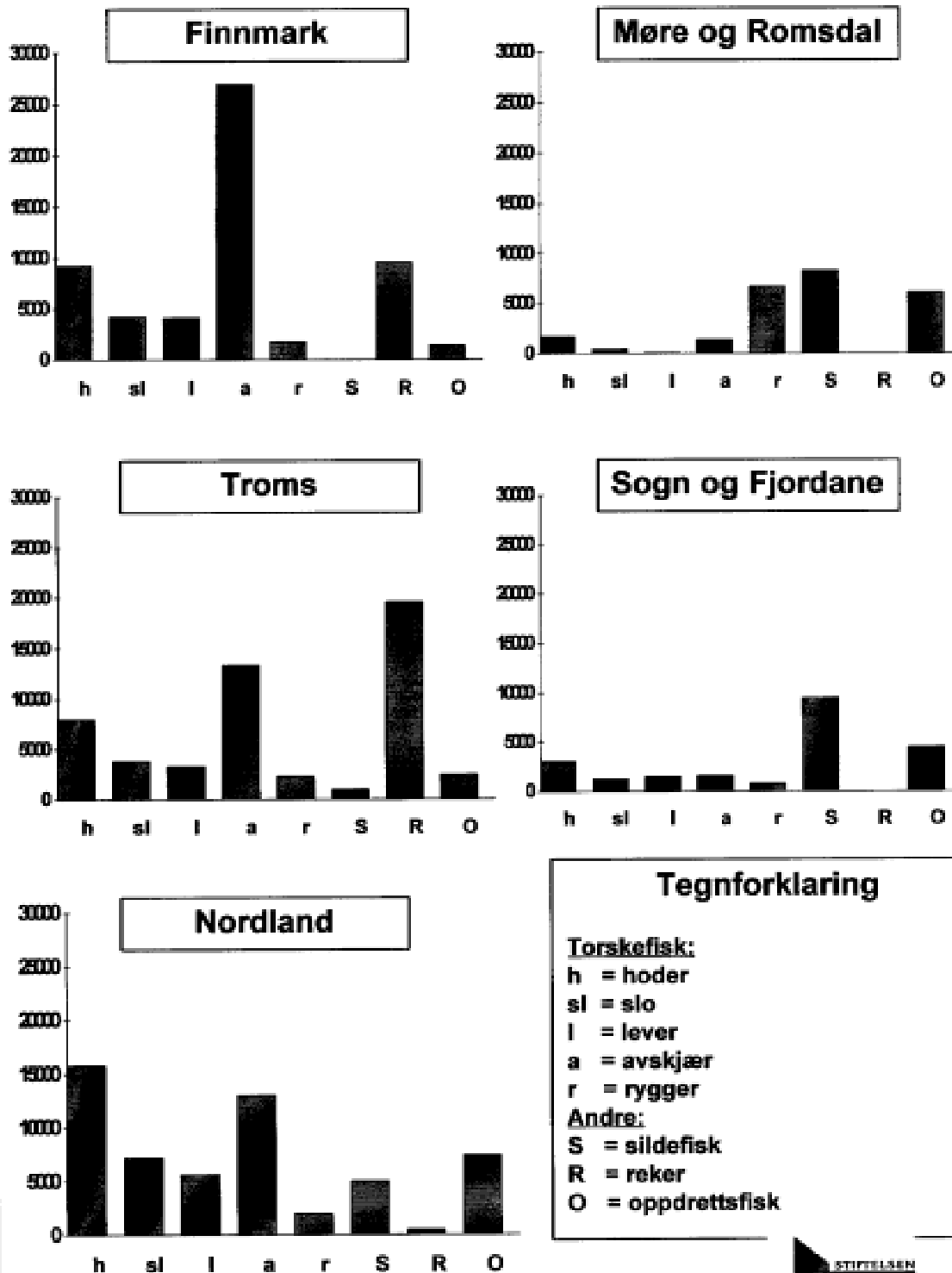

Arnstein Ugland
Statsautorisert revisor

VEDLEGG

Vedlegg 1

Grafisk fremstilling av biproduktmengder i de 5 største fiskerifylkene.

Biprodukter på/ved land - tonn i 1991

Tegnforklaring

Torskefisk:

- h = hoder
- sl = slo
- l = lever
- a = avskjær
- r = rygger

Andre:

- S = sildefisk
- R = reker
- O = oppdrettsfisk